

Rachid Benhammou

Bonaire wacht op me

Stichting Fundashon
Plataforma
Kultural, Bonaire

‘Rachid, je kamer staat hier al jaren klaar hoor. Het enige wat je hoeft te doen is het vliegtuig pakken. Bonaire wacht op je.’ Ik krijg dit soort berichtjes al een tijdje van mijn vrienden Mimoun Himmit en Marieke Knol. De twee cultuurmakers pakten jaren geleden hun koffers in Dordrecht en begonnen aan een weergaloos avontuur op het Caribische eiland Bonaire. Om daar hun droom te verwezenlijken: culturele projecten opzetten waar iedereen van kan genieten, om zo het culturele klimaat op Bonaire te stimuleren.

Een tropische droom

Mimoun en Marieke kwamen al jaren op Bonaire, mede door bevriende muzikanten die op het eiland vertoeven. Als ware vakidioten konden ze het niet laten om daar ook mensen te spreken die met kunst en cultuur bezig zijn. Voor ze het wisten, werden ze overspoeld met vragen van mensen die culturele initiatieven op het eiland wilden opzetten. Van hoe je een financiering regelt tot hoe je een project succesvol maakt. Het gevolg was dat het stel zelf een aantal projecten op Bonaire opstartte. Omdat ze het heen-en-weergeris tussen het eiland en Dordrecht zat waren, besloten ze zich er permanent te vestigen. Ze richtten in 2010 de stichting Fundashon Plataforma Kultural op waarmee ze al snel vele culturele projecten initieerden. Om hun werk ook nog eens te verduurzamen, bouwden ze, ondersteund door Stichting Doen, Hòfi Kultural: een multifunctioneel cultureel centrum waar burgers, kunstenaars en culturele initiatieven bij elkaar komen om elkaar te inspireren en van elkaar te leren, door middel van workshops, lessen of activiteiten.

Een tropische droom waargemaakt, idyllisch vormgegeven, en ze leefden nog lang en gelukkig. Zou je zeggen, ja. Maar ze kwamen er al snel achter dat cultureel ondernemen op het eiland niet alleen maar zonneschijn met zich meebrengt. De manier van werken daar en de problematische afstand tot het subsidiestelsel in Nederland zorgen soms voor vertraging, frustratie en onbegrip. Marieke en Mimoun zijn naar het eiland geëmigreerd om tegemoet te komen aan de behoeften op het eiland, als het gaat om kunst en cultuur. En volgens hen gaat het dan om de behoefte aan professionalisering van organisaties, werkgelegenheid, infrastructuur en

mogelijkheden tot ontwikkeling. Ook meer kansen in het onderwijs voor kinderen om kunst en cultuur te beleven. Initiatieven worden wel ondersteund, bijvoorbeeld door het Prins Bernhard Cultuurfonds Caribisch Gebied, maar dat zijn incidentele projectsubsidies. En het eiland snakt naar structurele oplossingen. Uiteindelijk gaat het, jawel, om geld. Want om professioneel te zijn, is er geld nodig. Een aantal fondsen benadert dat soort projecten helaas alsof het om vrijwilligerswerk gaat. Organisatiekosten in een aanvraag worden eruit geknipt omdat veel met vrijwilligers gedaan zou kunnen worden, maar er wordt wel verwacht dat de uitvoering en verantwoording professioneel zijn. En dat terwijl de vrijwilligers juist professionele hulp goed zouden kunnen gebruiken.

Even doorpakken

En de overheid? Die is lang stil geweest. Dan heb ik het niet eens over de lokale overheid op het eiland. Aangezien Bonaire sinds 2010 een van de drie 'bijzondere gemeenten' van Nederland is en onder het Nederlandse cultuurbeleid valt, zou je verwachten dat het cultuurbeleid goed geregeld is. Niets is minder waar, de eilanden zijn er zelf verantwoordelijk voor. Nederlandse particuliere en overheidsfondsen zijn wel actief in het gehele Caribische deel van het Koninkrijk. In 2010 hebben de rijkscultuurfondsen een gezamenlijk subsidieprogramma (KulturA) uitgevoerd, gericht op versterking van de culturele infrastructuur in de Caribische delen van het Koninkrijk. Een mooie samenwerking, maar deze regeling is stopgezet. Zo hou je de culturele sector in het Caribisch gebied klein. En dat is waar Mimoun, Marieke en al die andere cultuurmakers op het eiland mee te maken hebben; kortetermijnoplossingen en projectsubsidies die na een tijdje weer stopgezet worden. De energie en tijd die mensen kwijt zijn met het uitzoeken, navragen, aanvragen en een vinger opsteken, kan beter gestopt worden in het daadwerkelijk uitvoeren van mooie initiatieven. Bonaire herbergt immers veel talentvolle kunstenaars en de wil is er om mooie projecten op te zetten.

Wat moet er dan gebeuren? Heel simpel eigenlijk. Neem als Koninkrijk je verantwoordelijkheid en zorg voor een structurele financiering van cultuurbeleid, speciaal voor de eilanden. Als een succesverhaal elke keer afgebroken wordt omdat

de geldstroom ophoudt, en je als initiatiefnemer telkens weer veel tijd besteedt om aan geld te komen, dan vrees ik voor de toekomst van die motivatie. Luister dus naar de stemmen die opgaan voor intensievere samenwerking binnen het Koninkrijk vanuit de rijksfondsen. Nu even doorpakken, zou ik zeggen.

Terwijl Mimoun en Marieke vol enthousiasme verder vertellen over hun mooie initiatieven, zoals het project *Street Colors Bonaire*, waarbij jongeren, samen met professionele kunstenaars, aan hun eigen muurschilderingen werken, dwalen mijn gedachten af en zie ik een vliegtuig en witte koraalstranden voor me. Al snel word ik weer teruggezogen in het verhaal van de cultuuravonturiers. Want 'cultureel ondernemen op Bonaire is ondernemen voor gevorderden', aldus het stel. Ik denk dat ik moet stoppen met dromen en dat vliegtuig gewoon moet pakken. Want Bonaire wacht op me. Blijkbaar. •

Stichting
Fundashon
Plataforma
Kultural, project
Street Colors
Bonaire

Rachid Benhammou
is cultureel onder-
nemer, publicist en
freelancejournalist